

Úkoly SPP při řízení obrany a ochrany teritoria

Obsah a metody SPP při řízení obrany a ochrany teritoria socialistického státu jsou objektivně dány především charakterem možné války mezi socialistickým společenstvím a světovou soustavou imperialistických států, za druhé všelidovým charakterem obrany socialistické vlasti.

Musí proto vycházet zejména z těchto charakteristických rysů:

- válka jako totální ozbrojené třídní střetnutí, které nezná kompromisu, může skončit jedině úplnou porážkou jedné z válčících stran,

- válka jako teritoriálně neomezené ozbrojené střetnutí — vstoupí do ní současně všechny země antagonistických vojenskopolitických koalic a postupně do ní budou zataženy i ostatní země, prakticky zmizí rozdíl mezi frontou a zázemím válčících koalic,

- mimořádné ničivé důsledky úderů na důležitá centra v teritoriu, obtížnost včasného varování vojsk a obyvatelstva vzhledem k rychlostem ničících prostředků a účinkům radiotechnického boje, podstatné omezení účinnosti hromadných sdělovacích prostředků, rozrušení dopravy a systému služeb, činnost diverzních skupin a center psychologické války vyvolá silné destabilizační tendence morálně psychologické povahy,

- válka přestává být s definitivní platností záležitostí kádrových ozbrojených

sil a stává se záležitostí celých národů nejen z politického a ekonomického hlediska, ale i z hlediska odstraňování následků nepřátelských úderů a plnění konkrétních obranných úkolů.

Z toho vyplývá, že obrana a ochrana teritoria státu, její příprava a řízení musí být prvořadou záležitostí všech stranických, státních, vojenských a hospodářských orgánů a funkcionářů a že zákonitě musí ve vyvážených proporcích zahrnovat politické, morální, odborně branné i hospodářské stránky tohoto procesu. Na tomto základě můžeme vyvodit i základní cíle SPP:

- souborem ideově politických, politickoorganizačních a administrativně hospodářských opatření vytvářet atmosféru branné aktivity a jistotu pracovní iniciativy, založenou na hlubokém vztahu k socialistické vlasti a spojeneckým státům, důvěře v Komunistickou stranu Československa a vládu ČSSR, realitě vojenských cílů socialistického společenství a nenávisti k imperialismu,

- důsledně eliminovat vlivy nepřátelské propagandy a prostředků vedení psychologické války proti socialismu,

- vést boj proti tendencím k neorganizovanosti, porušování právního řádu a hospodářského systému a v tomto smyslu trvale a cílevědomě zabezpečovat efektivní součinnost všech řídicích institucí a kádřů.

Relativně krátká doba mezi zahájením příprav k agresi proti socialistickým zemím a jejím uskutečněním, možný způsob zahájení války a odůvodněná hypotéza o jejím průběhu, včetně reálné úvahy o pravděpodobnosti použití všech prostředků hromadného ničení od samého začátku války, nebo v relativně krátkém čase po něm, dávají oprávnění k závěru: **S opatřeními k zabezpečení obrany a ochrany teritoria nemůžeme čekat až na zahájení agrese nebo ověření bezprostředních příprav k ní.** Charakter a rozsah konkrétních opatření bude vždy adekvátní stupni akutnosti reálného ohrožení bezpečnosti socialistických zemí. Za situace neustálého zotřívání mezinárodních vztahů a trvalé eskalace válečných příprav imperialismu v oblasti politiky i konkrétních vojenských opatření se však musí vytvářet základní předpoklady k úspěšnému zabezpečení obrany socialismu, včetně obrany a ochrany teritoria trvale, již v době míru.

Hlavním úkolem SPP je přesvědčivé objasnění reálné mezinárodní situace a v ní se uplatňujících tendencí, zejména pak jejich vojenskopolitických stránek, při důsledném uplatnění třídních hledisek. Upevňovat vědomí objektivní nutnosti jednoty budování a obrany socialismu na zásadách všelidové obrany a jejího internacionálního charakteru. Uvědomovat masy, ale v první řadě řídící a výchovné kádry o nezbytnosti posilování obranného potenciálu země, jako nezbytného předpokladu reálných vyhlídek na úspěch mírové politiky socialistických států. V té souvislosti cílevědomě získávat uvědomělou podporu nezbytným opatřeními k zajištění bezpečnosti socialismu, zejména těch, která se uskutečňují na vlastním teritoriu. Na těchto základech věnovat trvalou péči upevňování jednoty armády a pracujícího lidu. **Stručně vyjádřeno, cílem SPP je vytvářet a upevňovat odpovědnost příslušníků armády i obyvatelstva za obranu socialistické vlasti a v tomto smyslu je motivovat i k odpovídající praktické činnosti. Nejde tedy jen o získání morální podpory pro brannou politiku státu, ale o aktivní podíl na její praktické realizaci.** To znamená mimo jiné odpovědně plnit úkoly ve výcviku jednotek armády, při zabezpečení obrany a ochrany důležitých objektů, na úseku příprav přechodu k branné pohotovosti státu ve státních i hospodářských orgánech i v celém systému branné výchovy obyvatelstva.

Klíčovou funkcí SPP je cílevědomé a důsledné prosazování linie strany v celém systému přípravy a řízení obrany a ochrany teritoria. Z toho je zřejmé, že ji nemůžeme redukovat jenom na opatření v ob-

lasti propagandy a agitace, že musí zahrnovat i příslušná politickoorganizační opatření k praktickému zajištění organizovanosti a kvality zcela konkrétních úkolů v přípravě vojsk a obyvatelstva v politickém i odborně branném smyslu.

Efektivnost všech opatření, která směřují ke splnění válečných cílů na frontě i v zázemí, závisí na mnoha činitelích. Studium historie válek však vyúsťuje především v jedno mimořádně závažné poučení: **Čím více se zdokonalují prostředky ozbrojeného boje, čím větší lidský a ekonomický potenciál a společenský intelekt je vtahován do válečného střetnutí — tím více závisí jeho výsledky na všestranné přípravě celých národů k efektivní obraně, snášení utrpení války a odhodlání dovést ji k vítězství.**

Rozhodujícím činitelem této připravenosti, který do značné míry rozhoduje o efektivním využití všech ostatních předpokladů úspěšného vedení války, je úroveň morálně politické jednoty v celé společenské struktuře válčících stran. Vyšší morálně politický koeficient se stává rozhodujícím činitelem výsledků války nejen při přibližném vyrovnaní poměru sil ve všech ostatních ukazatelích, ale jak ukazují zkušenosti z Velké vlastenecké války sovětského lidu, Vietnamské války i jiné příklady, do značné míry eliminuje i vojenskotechnickou a materiální převahu protivníka.

Proto považujeme za hlavní a trvalý úkol celého systému SPP upevňování morálně politického stavu a psychologické odolnosti celé společnosti a zejména ozbrojených sil. Tento úkol samozřejmě nemůžeme redukovat jen na otázky obrany. Jeho podstatou je formování vysoce pozitivního, aktivního vztahu všech občanů k socialistickému společenskému zřízení, vedoucí k síle společnosti — KSČ, vytváření uvědomělé nenávisti ke všem formám a projevům antikomunismu a odolnosti vůči nepřátelské propagandě. To konec konců tvoří hlavní základ branného uvědomění lidu a armády a jejich akční jednoty při zabezpečování obrany socialistické vlasti a celého socialistického společenství.

Pokud jde o morálně politickou jednotu v otázkách obrany a ochrany teritoria, která směřuje k odpovídající angažovanosti občanů a příslušníků ozbrojených sil, můžeme shrnout obsah SPP k utváření a upevňování těchto hodnot myšlení a tomu odpovídající praxe:

— důsledné třídní hodnocení zdrojů a příčin válek v současné epoše zápasu mezi socialismem a imperialismem, průkazné odhalování válečných příprav a strategických cílů imperialismu,

— objasňování objektivní nutnosti zabezpečení obrany socialismu jako otázku jeho existence,

— překonávání fatalistického, pacifistického nazírání na otázku války a míru,

— při reálném hodnocení charakteru možné války nepřipouštět, aby naše propaganda mírového soužití demobilizovala lidi v přesvědčení o nutnosti zabezpečení obrany i za cenu některých uskrovnění a nevytvářela atmosféru beznaděje, pokud by imperialismus válku rozpoutal,

— formovat a upevňovat přesvědčení o schopnosti socialistických zemí a jejich armád v internacionální jednotě efektivně čelit válečným hrozbám imperialismu a odrazit jeho případnou agresi.

Ve všech případech jde i v současné době více o kvalitu, přesvědčivost než o extenzivní rozvíjení propagandy.

Velmi důležitým kritériem účinnosti SPP při vytváření předpokladů k úspěšné obraně a ochraně teritoria bude vždy to, jakým způsobem, s jakou kvalitou se plní úkoly v branné výchově a přípravě obyvatelstva a úkoly v bojové a politické přípravě vojsk.

Má-li být branná výchova a příprava obyvatelstva kvalitní, musí být vytvořeny dvě základní podmínky, které spolu dialekticky souvisí a vzájemně se podmiňují. Jejich vytváření je především závažným politickým úkolem.

Za prvé, obyvatelstvo musí být přesvědčeno o důležitosti branné přípravy a výchovy a přistupovat k ní s patřičnou odpovědností.

Za druhé, celý její proces se musí vyznačovat vysokou odbornou úrovní, organizovaností a pedagogicko-didaktickou dovedností. Jednoduše řečeno — jde o cílevědomé pěstování vojenskopolitického, branného vědomí lidí a pěstování jejich morálních a psychologických, odborných a technických předpokladů k jeho efektivní realizaci v praxi.

To je možné jen tehdy, jestliže vědomí významu branné výchovy a přípravy pracujících pronikne z roviny uznávání do konkrétní praktické činnosti funkcionářů, kteří za ni odpovídají. Vést řídící pracovníky všech organizací k jednotnému úsilí a odpovědnosti na tomto úseku proto bude vždy významným úkolem SPP.

Totéž se vztahuje ke kvalitnímu kádrovému zabezpečení branné přípravy a výchovy obyvatelstva cvičiteli, instruktory, lektory tak, aby celou přípravou jednotně prolínala politická a odborná hlediska, byla na potřebné úrovni a z hlediska formování morálně psychické připravenosti lidí. **Komunisté ve funkcích, ve kterých nesou**

odpovědnost za brannou výchovu, by neměli připouštět, aby do ní vstupovali lidé, kteří současnému vojenství nerozumí a způsobem svých výkladů spíše posluchače straší a demobilizují, než aby podněcovali jejich zájem.

Mnohé v tomto směru se dá eliminovat tehdy, jestliže do branné výchovy a přípravy obyvatelstva a mládeže (nejen ve cvikovských střediscích branců a na školách) budou více vstupovat politicky, odborně a pedagogicko-didakticky připravení příslušníci armády. To ovšem vyžaduje, aby i v armádě byla branná výchova a příprava obyvatelstva kladena na místo, které jí přísluší, aby aktivisté na tomto úseku byli správně oceňováni. V podstatě jde o docenění nezbytnosti všelidové obrany socialismu i vojenskými kádry, upevňování jejího charakteru právě těmi neefektivnějšími prostředky a metodami — společným branným úsilím. Prosazovat takové správné oceňování u štábů a útvarů je také důležitým úkolem SPP v armádě.

Dalším ze základních předpokladů přípravy k obraně a ochraně teritoria je dobře organizovaná mobilizační příprava zaměřená na zajištění rychlého mobilizačního rozvinutí vojsk, k včasnému převedení ozbrojených sil a celého národního hospodářství z mírového stavu na stav válčení.

Z požadavků na rychlé mobilizační rozvinutí vojsk a zařízení a jejich vysokou bojeschopnost okamžitě po zmobilizování vyplývá SPP věnovat pozornost těmto základním otázkám:

Především výběru a kvalitě přípravy záloh. Na jejich množství a kvalitě vycvičenosti značnou měrou závisí celková obranyschopnost státu. Pozornosti SPP nesmí unikat ani stav a provozuschopnost motorových vozidel, dodávaných z národního hospodářství pro potřeby rozvíjeného ČSLA.

Za druhé vlivu na zpracování reálných plánů uvádění vojsk a zařízení do mobilizační pohotovosti, rozvíjení a vytváření jednotek, ovlivňování výběru a zařazení vojáků z povolání do funkcí v těchto jednotkách, kvalitě jejich všestranné přípravy k plnění úkolů za mobilizace a v rozvíjených a vytvářených útvech a zařízeních.

Za třetí na vytváření základních předpokladů pro rozvinutí aktivní práce stranických organizací a politického aparátu, zejména ve vytvářených útvech a zařízeních.

Za čtvrté výběru a přípravě doručovacího aparátu. Na jeho vysokém morálním politickém stavu a pochopení úkolů závisí rychlé vyrozumění předurčených záloh a dodavatelů motorových vozidel a techniky z národního hospodářství.

Pozornost výběru a kvalitě přípravy záloh velitelského sboru vyplývá politickým orgánům z usnesení předsednictva ÚV KSČ z 23. ledna 1981 „O úkolech v dalším doplňování a přípravě záložního důstojnického a praporčického sboru a záloh politického aparátu ČSLA“. Zavazuje je výrazněji přispívat k jejich třídním, politickým, morálním a vojenskoodborným kvalitám jako základním předpokladům pro odpovědné splnění úkolů v předurčených funkcích za branné pohotovosti státu. V tomto směru prohlubují politické orgány spolupráci s orgány velitelskými a kádrovými.

Zkušenosti ukazují, že k tvorbě zejména záložního velitelského sboru je nutné aktivně přistupovat již v době, kdy jsou ve vojenské základní službě. Po její dobu nejen že se mohou hlouběji poznávat jejich politické a morální kvality, ale je možné u nich cílevědoměji utvářet potřebné velitelské vlastnosti a návyky. Jako je rozhodnost, důslednost, schopnost neformální politické a výchovné práce s podřízenými, dovednost využívat vlivu stranické a svazácké organizace. Získané poznatky z takové přípravy jsou neocenitelným podkladem pro místní vojenské správy při jejich pozdějším zařazování do funkcí v rozvíjené armádě.

V poslední době věnujeme v SPP zvýšenou pozornost jedné z neefektivnějších forem výcviku záloh na vojenských cvičnicích — stmelovacím cvičením organických jednotek bojových útvarů a cvičení organických jednotek týlových útvarů a zařízení. To, že se konají ve válečné organizaci s vybranými předurčenými vojáky v záloze, ale i vyčleněnými vojáky z povolání a základní služby od útvarů, které tyto jednotky a zařízení rozvíjejí nebo vytvářejí, dává pro organizování SPP a její vliv na příslušníky těchto jednotek značný prostor. Není-li se může plněji rozvinout systém ideové a politické výchovy a důsledněji plnit cíle vytyčené pro práci se zálohami, ale vytvářejí se i reálné podmínky pro činnost stranických a svazáckých organizací v organických jednotkách a zařízeních.

V průběhu stmelovacích cvičení politické orgány hlouběji poznávají skutečný morálně politický stav předurčených záloh mužstva a poddůstojníků, schopnost a připravenost předurčených velitelů a politických pracovníků organizovat a provádět účinnou SPP s příslušnými jednotkami. Mají možnost ověřit si úroveň práce stranických a svazáckých organizací, schopnost výborů je řídit, ale i příkladnost komunistů a svazáckých funkcionářů při plnění výcvikových úkolů a v kázni. Zkušenosti potvrzují, že kvalitě výcviku v organických jednot-

kách prospívá, když SPP neopomíjí ani takové otázky, jako je metodická příprava velitelů, posloupnost výcviku a jeho materiální zabezpečení.

Poslední cvičné mobilizace, které proběhly u vojsk a místních vojenských správ našeho okruhu, ukázaly, že i ze strany SPP je nutné věnovat více pozornosti zejména realitě plánů přijetí, vystrojení a zařazení záloh, ale i všestranné přípravě funkcionářů k bezporuchovému plnění povinností, které jim vyplývají z mobilizačního plánu. Nestačí úkoly se jen naučit, ale vyčlenění pracovníci musí mít podrobně promyšlenou metodiku jejich plnění a prakticky procvičenou, aby v průběhu mobilizace nedocházelo např. ke zbytečným poruchám v regulačních místech nebo přijímacích střediscích. To nejen narušuje plynulost plnění mobilizačního úkolu, ale vyvolává i nervozitu u nastupujících záloh.

Soustavnou pozornost již v míru věnují politické orgány vytváření podmínek pro včasné rozvinutí aktivní činnosti stranických organizací v mobilizovaných útvarech a zařízeních. Vedou pracovníci místních vojenských správ, aby do jednotlivých mobilizačních doplňků, zejména k vytvářeným jednotkám a zřízením, předurčovali dostatek komunistů a vytvářeli v nich podmínky předpoklady pro výstavbu akceschopných stranických organizací.

Neméně pozornosti je věnováno výběru a přípravě záloh politického aparátu k zastávání funkcí v rozvíjené armádě. Jasná koncepce je v tomto směru dána usnesením ÚV KSČ z 23. ledna 1981 a „Směrnici HPS ČSLA k realizaci zásad a opatření pro další doplňování a přípravu záloh politického aparátu ČSLA“ z roku 1981.

Trvale náročným úkolem zůstává jednak výběr a hodnotná příprava požadovaného počtu záloh politického aparátu pro nejnižší funkce v bojových jednotkách (roty, baterie), jednak jejich zapojení do aktivní SPP v občanském životě jako základní formy jejich přípravy. Jde především o to, aby si aktivní práci prohlubovali návyky politické práce s lidmi. Předpokladem úspěšného plnění těchto úkolů je těsná, neformální součinnost politických orgánů místních vojenských správ s územními orgány a organizacemi KSČ.

Zabezpečení mobilizačního rozvíjení ozbrojených sil a celého národního hospodářství vyvolává nutnost přesné plánovat již v míru opatření ke koordinaci činnosti stranických, státních i vojenských orgánů na všech stupních. Na důsledném a rozhodném splnění plánovaných opatření bude značně záviset úspěch organizovaného vstupu ozbrojených sil do války. Máme

na myslí reálné zplánování využití lidských rezerv, dopravních a spojovacích prostředků a energetiky, ale i zajišťování stability a životaschopnosti celého hospodářského mechanismu na teritoriu.

Všechny tyto náročné požadavky se plně odrážejí v prohlubující se součinnosti vojenského okruhu s územními stranickými a státními orgány, orgány ministerstva vnitra a Lidových milic. Odpovědněji se vzájemně posuzují potřeby zproštění záloh pro potřeby národního hospodářství a různé branné složky, počty povolávané techniky z národního hospodářství do ozbrojených sil a kontrola jejího stavu, využití

spojovacích sítí, způsoby zásobování. Komplexněji se zpracovávají plány součinnosti při evakuaci obyvatelstva, jeho ukrytí před účinky zbraní hromadného ničení, při ochraně a obraně důležitých objektů, udržování klidu a pořádku na teritoriu a řady dalších úkolů.

To jsou otázky, které sice nemůžeme v tomto článku řešit, ale za jejichž reálné zplánování a přípravu odpovídají konkrétní velitelé a náčelníci — komunisté. A je nezbytné, aby je příslušné politické orgány zavazovaly k odpovědnému plnění těchto mimořádně náročných úkolů a o kvalitě jejich plnění měly potřebný přehled.

Jak jsme konstatovali, předpoklady úspěchů při řízení obrany a ochrany teritoria za branné pohotovosti státu a možné válce, se vytvářejí již v míru.

V různých formách přípravy, ale zejména na teritoriálních mobilizačních cvičeních, se při řešení učebních úkolů spjatých s obranou a ochranou teritoria nejkomplexněji procvičuje reálná činnost štábů, vojsk a zařízení, ale i součinnost s územními stranickými a státními orgány, štáby CO, Lidových milic a orgány ministerstva vnitra. Při nich se ověřuje a propracovává i systém SPP. Zdokonaluje se její obsahové zaměření, formy a metody působení v konkrétních situacích.

V návaznosti na velitelský plán obrany a ochrany teritoria vojenského okruhu se zpracovává při cvičeních na politické správě plán stranickopolitického zabezpečení obrany a ochrany teritoria vojenského okruhu. V něm je považováno za rozhodující zabezpečení vysokého morálně politického stavu a kázně příslušníků okruhu obyvatelstva, jejich všestranná připravenost k plnění úkolů obrany a ochrany teritoria. Zvláštní pozornost je v něm věnována politickému zabezpečení mobilizačních úkolů s důrazem na rychlé zmobilizování záloh, včasnému uvedení mobilizovaných jednotek do bojové pohotovosti a zabezpečení jejich přesunů do stanovených prostorů. Dále je SPP zaměřována na plnění úkolů obrany a ochrany důležitých objektů a zajišťování klidu a pořádku na teritoriu. Za zvlášť složitou a náročnou oblast SPP považujeme propracování jejího reálného podílu na odstraňování následků napadení po úderech nepřátelského letectva a raketových zbraní.

Obsah a metody SPP při upevňování morálně politické jednoty, morálně psychologické odolnosti a stability v období bezprostředních příprav a zabezpečení obra-

ny a ochrany teritoria za akutní hrozby agrese a zejména v období aktivizace obrany a ochrany po zahájení agrese, má své specifika z hlediska práce mezi příslušníky ozbrojených sil a mezi obyvatelstvem. Obecně však v obou případech je nutné vycházet z reálné předpokládaných morálně psychologických důsledků akutní hrozby války a její skutečné reality při oboustranném použití všech prostředků hromadného ničení a vedení totální psychologické války.

SPP musí být vedena tak, aby vojska a obyvatelstvo získalo pokud možno reálné představy o fyzických a morálně psychologických účincích konvenčních i nekonvenčních prostředků nepřítelů, kterými povede úder na teritorium, o možnostech nepřítelů působit v týlu našich armád průzkumnými diverzními odřady, o cclech, obsahu a metodách vedení psychologické války proti obyvatelstvu a vojskům socialistických států.

Nedílnou součástí tohoto procesu je zabezpečení optimální přípravy vojsk a obyvatelstva z hlediska obrany a ochrany osob i materiálních hodnot proti ničivým účinkům nepřátelských úderů, odborné a morálně psychologické a organizační přípravy k rychlému a maximálně účinnému odstraňování jejich následků.

Vojska a obyvatelstvo nesmí být zaskočeny realitou diametrálně se lišící od jejich představ.

Druhým neméně důležitým úkolem SPP, který je ovšem nutné plnit dávno před akutní hrozbou válečného střetnutí, je boj proti psychóze bezvýchodnosti, porážek, osudové odevzdanosti pod dojmem totálního zničení života na zemi a nerealnosti vítězství nad imperialistickým agresem. To vyžaduje velmi intenzivní a kvalifikované objasňování příčin vedoucích k ozbrojenému konfliktu, třídně politické

kých a vojenských cílů imperialismu a socialismu. Vést důsledný boj proti nepřátelské propagandě zveličující vojenské možnosti imperialismu a podceňující možnosti obrany socialismu. Cilevědomě upevňovat vědomí síly a reálnosti efektivní obranyschopnosti socialistických zemí, jejich jednotu a vzájemnou důvěru a přesvědčení, že po vítězné válce bude možné uskutečnit socialistickou obnovu a další rozvoj společnosti.

Nezastupitelnou úlohu v tomto procesu má boj proti šíření poráženeckých nálad, proti tendencím k živelnosti a neorganizovanosti, porušování zákonitosti a pracovní disciplíny, za upevňování politické bdělosti a ostražitosti a vysoké úrovně bojové pohotovosti vojsk a branné pohotovosti v celé společenské struktuře. Celý systém SPP musí směřovat k aktivizaci všech společenských sil a prostředků k nekompromisnímu boji proti antikomunistickým silám uvnitř společnosti s použitím všech ideově politických, politickoorganizačních i administrativně právních metod a nástrojů.

**Při procvičování podílů SPP k plnění úkolů v průběhu mobilizace je její pozor-
nost usměrňována zejména k ovlivňování
rychlého plnění úkolů vyplývajících z mo-
bilizačních plánů, k organizované činnosti
mobilizačních pracovišť a včasnému přijetí
a zařazení záloh k jednotkám a jejich
bojovému stmelení.**

Zejména cvičné mobilizace dávají před-
stavu o reálnosti plánovaných opatření
v mobilizačních plánech jak místních vo-
jenských správ, tak útvarů, jejich vzájem-
né sladění, kvalitu připravenosti doru-
čovacího aparátu a funkcionářů mobiliza-
čních pracovišť. Prověřuje se úroveň koor-
dinace činnosti územních stranických a
státních orgánů, působící k rychlému vy-
rozumění záloh, dodavatelů techniky a je-
jich včasnému dodání k mobilizovaným
jednotkám a zařízením. Získané praktic-
ké zkušenosti jsou cenným přínosem pro
upřesnění opatření v mobilizačních plá-
nech, zaměření obsahu mobilizační přípra-
vy funkcionářů a dávají podněty pro obsah
a formy SPP.

Zkušenosti potvrzují, že v průběhu mo-
bilizace je nejúčinnější především osobní
příklad velitelů, náčelníků, politických pra-
covníků a všech komunistů, individuální
práce s příslušníky jednotek a nastupují-
cími zálohami, konání krátkých besed, mi-
tinků, vydávání tiskovin apod.

Proto je důležité, aby ze zálohy nastu-
pující předurčení političtí pracovníci byli
okamžitě po příchodu k jednotkám infor-
mováni politickými orgány o situaci a in-
ciativně se zapojili do řízení a provádění

SPP. Od nich se očekává, že přispějí k vzá-
jemnému poznání a stmelení komunistů
v jednotce a jejich prostřednictvím k rych-
lému a organizovanému uvádění jednotky
do bojové pohotovosti.

**Zvlášť významný je požadavek okamži-
tého výrazného vlivu SPP na činnost zá-
ložního velitelského sboru. Zkušenosti ze
cvičných mobilizací ukazují, že přes poli-
tickou a vojenskoodbornou připravenost,
v prvních hodinách a prvních dnech po
mobilizaci, při plnění úkolů bojového stme-
lování jednotek a jejich přesunu do urče-
ných prostorů soustředění nedoceňují své
postavení velitelů a náročné povinnosti,
které jim z velitelských funkcí vyplývají.
Trpí u podřízených nedůsledné plnění úko-
lů, místo náročného velení, jasných roz-
kazů měli tendenci „domlouvat“ a „pře-
svědčovat“. To v nejednom případě mělo
podíl na nekázní a příčinách neplnění úko-
lů jednotky i vzniku tragických mimořá-
dných událostí. Cím dříve si velitelé uvědo-
mili své povinnosti a odpovědnost za ká-
zeň a bojovou připravenost mobilizované
jednotky, tím organizovanější proběhlo její
stmelení a příprava k plnění bojových
úkolů. Příkladem komunistů — velitelů
byla v takových situacích nejúčinnějším
opatřením SPP.**

**Důležitou úlohu sehrává SPP při zabez-
pečování obrany a ochrany důležitých ob-
jektů a klidu a pořádku na teritoriu.**

Máme na mysli především objekty, kde
úkol ochrany a obrany plní vyčleněné
strážní jednotky teritoriálního vojenského
okruhu a které se ve stanoveném rozsahu
podílejí i na plnění dalších bezpečnostních
opatření.

Politické orgány vstupují do zpracování
„Plánu ochrany a obrany“ chráněných ob-
jektů, jehož součástí jsou „Směrnice pro ná-
čelníka stráže a Strážní pravidla“. Pozor-
nost je věnována reálnosti a komplexnosti
zpracovávaných „Plánů“ a „Směrnic“, po-
dílu na kádrovém výběru velitelů a pří-
slušníků strážních jednotek, vytvoření
předpokladů k aktivní a účinné práci stra-
žnických a svazáckých organizací, i nut-
né koordinaci součinnosti s jednotkami Li-
dových milic a ministerstva vnitra.

Obsah SPP je zaměřován na pravidel-
nou, neformální politickovychovnou práci
s příslušníky strážních jednotek, kde na
prvním místě stojí zejména otázky bdělo-
sti a ostražitosti, pochopení politické ne-
zbytnosti všestranného zvládnutí funk-
čních povinností a jejich odpovědného a
rozhodného plnění ve strážní službě.

**Se stupňováním napětí, válečných pří-
prav i s otevřenou agresí je nutné předpo-
kládat, že podvratná činnost nepřítele bu-
de přecházet stále k ostřejším až násil-**

ným formám činnosti, jako je vyvolávání nepokojů, sabotáže, diverze a teror. Hlavním cílem těchto forem nepřátelské činnosti bude narušování obranných příprav, oslabení válečného potenciálu země a vytvoření příznivých podmínek pro bezprostřední přípravu k zahájení otevřené války a jejího vedení.

I když se na potírání této vážné společensky nebezpečné činnosti budou podílet především složky a jednotky ministerstva vnitra, můžeme předpokládat, že na zabezpečení klidu a pořádku se vedle jednotek Lidových milicí budou podílet i vyčleněné jednotky teritoriálního okruhu.

Politické orgány se již v míru podílejí na zpracování plánů možné součinnosti vojenských jednotek s bezpečnostním aparátem a jednotkami Lidových milicí při zabezpečení klidu a pořádku na teritoriu. Při cvičných řešeních takových situací soustřeďují pozornost na ovlivnění kádrového výběru předurčených velitelů a příslušníků vyčleňovaných jednotek, zejména oceňují jejich politickou oddanost věci socialismu, rozhodnost a fyzickou zdatnost. V obsahu SPP je věnována pozornost seznamování s možnými metodami, formami a prostředky působení nepřítelů, objasňování politické poslání jednotky, vyžadující v nezbytných případech použití i represivních zásahů. Je nezbytné zařazovat do těchto jednotek politické pracovníky a komunisty připravené k rozhodnému splnění uložených úkolů.

Odstraňování následků nepřátelských úderů na vojska, obyvatelstvo, hospodářská, dopravní a administrativní centra se jeví z hlediska proporcí mezi potenciálem ničení a potenciálem obnovy — v materiálově technickém i morálně psychologickém smyslu — jako jeden z nejnáročnějších procesů v systému obrany a ochrany teritoria. Považujeme za reálnou hypotézu, že na odstraňování následků se bude vedle vojenských jednotek a organizovaných složek civilní obrany podílet veškeré obyvatelstvo.

Prvořadým úkolem SPP je upevňovat vědomí vojsk a obyvatelstva o nezbytnosti okamžitého odstraňování následků nepřátelského napadení jako zcela nezbytného předpokladu úspěšného vedení války s imperialismem ke konečnému vítězství. To znamená mobilizovat vojska a obyvatelstvo k odstraňování následků v pořadí důležitosti pro splnění válečných cílů a uvědo-

mělému potlačování osobních a lokálních zájmů.

První starostí bude zabezpečení průchodnosti komunikací pro přesun československých i spojeneckých vojenských jednotek na frontu a pro zásobování fronty potřebným materiálem, zabezpečení prostorů a objektů pro vytváření a organizaci nových vojenských svazků a útvarů, včetně deaktivace a odmoření příslušných prostorů.

Za druhé, péče o urychlenou obnovu všech výrobních, energetických, opravárenských zařízení a zdrojů, obrana a ochrana zásob průmyslových materiálů, potravin, zdravotnického materiálu a zařízení a vodních zdrojů k zabezpečení vojsk a obyvatelstva, spojovací sítě a zařízení hromadné informace.

Za třetí půjde o zabezpečení optimální péče raněným, obnovu základních životních podmínek pro vojska a obyvatelstvo včetně příslušných hygienických opatření.

Územní stranické a státní orgány, velitelé a politický aparát musí vycházet z faktu, že práce v záchranných a odčernávacích odřadech bude klást enormní nároky na morálně volní a psychické dispozice jejich příslušníků pod dojem zkázy prostředí i lidského utrpení a že v mnoha případech nebude možné lidi ani zvlášť vybírat, ani dlouhodoběji připravovat. Proto musí věnovat mimořádnou péči intenzivní politické práci v těchto odřadech, předem vytypovat a připravovat pro aktivní politickou práci morálně, psychicky a politicky nejzralejší a nejodolnější kádry.

Cílevědomou péči je nezbytné předem věnovat propracované organizace a materiálně technického zabezpečení práce odřadů v předpokládaných prostorech a objektech a tím vytvořit i předpoklady k vysoce efektivní, intenzivní a organizované činnosti, která může do značné míry eliminovat morálně psychologické vlivy na určené vojáky a pracovníky. Nedílnou součástí je zabezpečení odpovídajících ochranných prostředků a přesvědčení lidí o jejich účinnosti.

Velmi důležitým společným úkolem civilních i vojenských orgánů řídicích SPP je podílet se na zabezpečení účinných opatření k eliminaci zdrojů paniky včetně tendencí k neorganizované evakuaci a umlčení zdrojů záměrného šíření odporu vůči socialistické moci a vyvolávání nedůvěry ve stranické a státní vedení.

Plánování, zabezpečení a praktická realizace obrany a ochrany teritoria představuje obrovský rozsah politických, vojen-

ských, ekonomických, materiálních a organizačních opatření, která ve svém komplexu směřují k zabezpečení účinné obra-

ny socialistického státu a jeho spojenců a k vítěznému ukončení války. Jeho podstatou je všelidová, internacionální obrana revolučních vymožeností lidu.

Obrana a ochrana teritoria se jako součást celkového vedení války uskutečňuje pod vedením Komunistické strany Československa. Z toho vyplývá vysoká osobní odpovědnost všech komunistů stát v čele úsilí za zabezpečení efektivní obrany, ať již pracují na kterémkoli úseku.

Za výchozí úkol současnosti považujeme formování a upevňování přesvědčení pracujících o objektivní nutnosti obrany socialistické vlasti na základě její všelidovosti a socialistického internacionalismu, pečovat o to, aby toto vědomí nacházelo přesný odraz v jejich praktických přístupech k plnění konkrétních politických,

hospodářských i branných úkolů spojených s posilováním obranyschopnosti.

To by se mělo projevovat v kvalitě branné výchovy obyvatelstva i plnění úkolů v bojové a politické přípravě vojsk a všestrannému zabezpečování mobilizačních úkolů.

Jde o to, aby stranické, státní orgány a společenské a hospodářské organizace cílevědomě plnily úkoly v kádrovém a materiálním zabezpečování armády, v přípravě branců a záloh i ve vojenskovlastenecké výchově mládeže předvojenského věku.

Ale také o to, aby SPP účinně bojovala se všemi projevy znevažování úkolů obrany socialistické vlasti a úkolů s ní spojených, zejména proti netřídnímu pojetí obrany a podceňování branného potenciálu a úlohy ČSSR v systému obrany socialistického společenství.